

Niiduelupaikade ruuduseire meetoodika

Sisukord

1.1. Puisniitude ruuduseire meetoodika.....	1
1.2. Loopealsete ruuduseire meetoodika.....	2
Lisa 1. Lähteülesanne pärisaruniitude seireks 1999.....	3
Lisa 2. Simpsoni indeksi, keskmise liigirikkuse ja standardhälbe arvutamine.....	4
Lisa 3. Puisniitude ruuduseire indikaatorliigid (1999. aasta seirelepingu lisa)	5
Lisa 4. Puisniitude ruuduseirel kasutusel olev ankeet aastast 2014. (T. Kukk)	8

Riikliku seire algusaegadest (1993- 2004) pärit seiremeetoodikast on loopealsete (samuti puisniitude) seires erandina säilinud nn. ruuduseire, mille käigus registreeritakse taimkate väikeseskaalalist liigirikkust püsiseirealadel.

1.1. Puisniitude ruuduseire meetoodika

Puisniitude ruuduseiret alustati 1994. aastal Kalevi Kulli välja töötatud meetoodika alusel. Selleks rajati valitud puisniitudele püsiseirealad, kasutades 1 x 1 m suurusi püsiruute. Ruudud olid looduses tähistatud nurgavaiadega, ruudud olid enamast 1–3 m vahedega reas, et neid oleks kergem üles leida. Ühele seiratavale puisniidule märgiti ja analüüsiti sõltuvalt kohast 10–15 püsiruutu. Kordusseire oli kavandatud nelja aasta tagant ning kordusseireni jõuti vaid Künimetsa ja Lajassaare seirealadel.

Praegu kasutatav ruuduseire meetoodika ja alade valik pärineb aastast 1999 (Lisad 1–3). Meetoodikat on veidi muudetud 2007. aastal. Algse meetoodika töötas välja tollane seire koordinaator Anneli Palo. 1999–2006 jagati ruutmeetrine ruut neljaks ja iga veerandi kohta koostati eraldi liiginimekiri koos ohtruse hinnangutena (kokku 80 nimekirja). Alates 2007. aastast ruutmeetrise prooviruute väiksemaks ei jagata. Igal aastal seiratakse nelja puisniitu ja kuivõrd ruuduseire alasid on 20, jõutakse samale puisniidule viie aasta tagant.

Ruuduseire puisniidud valis välja Toomas Kukk vastavalt Anneli Palo juhistele – 10 majandatavat, 5 mahajäetud ja 5 taastatavat puisniitu. Enamasti rajati seirealad varasemate seirealade asupaikadesse, kuid rajati ka uusi seirealasid (Laelatu taastatav, Nedrema taastatav, Tagamõisa metsistunud ja Tagamõisa taastatav jne). Varasematest seirealadest lõpetati seire Künimetsa ja Lajassaare seirealal, kuivõrd tegemist oli aruniitudega.

Puisniitude ruuduseire senini kasutusel olevad püsialad on: Allika, Hiievälja, Hindu, Hirmuste, Kaigutsi, Küdema, Laasma, Laelatu M, Laelatu T, Lasila, Mihna, Mäebe, Mäe-Meeritsa, Nedrema M, Nedrema T, Padina, Tagamõisa 1, Tagamõisa 2, Tärkma, Vahenurme.

Praeguseks on ruuduseirealade algne majandamine või mittemajandamine oma tähenduse kaotanud. Eesmärk võiks olla kõikide seirealade pidev hooldamine. Viimasel 15 aastal on majandamata jäänud vaid Kaigutsi, Küdema ja Lasila seireala.

Põhiseireruudu (50 x 50 m) nurgad on määratud koordinaatidega ja lisaks sellele mõõdetud kaugused looduses äratuntavatest puudest, kividest jm objektidest. Praktikas on osutunud nurkade mõõtmise täpsemaks, kui koordinaatide järgi otsimine (eriti tihedama puustuga aladel). Seireala kirjeldamisel otsitakse kõigepealt üles nurgad ning tähistatakse need umbes 1 m pikkuste vaiadega, millele parema märgatavuse huvides torgatakse otsa A4 mõõdus valge paberileht. Nurkade visuaalne märgatavaks tegemine on vajalik, et prooviruudud satuksid kindlasti põhiseireruudu piiresse. Mittemajandatavatel puisniitudel on puust nurgavaiad ka alles jäetud. Enamasti on kasutatud aga plastikust nurgavaiu, mis pärast seireala kirjeldamist on kaasa võetud.

Põhiseireruudul analüüsiti enam-vähem juhuslikult niidualadele (mitte puutüvede lähedusse, samuti püsiseireala servast vähemalt 1 m sissepoole) paigutatud 20 1x1 meetrist prooviruutu. Igas ruudus määrati visuaalselt, abivahenditeta soontaimede ohtused kuue palli skaalas: +, 1–5, kõige vähem + (väike idand või muidu väga väike taim, andmetabelis tähistatud kui 0,5) ja kõige rohkem ehk dominant 5; rohurinde alumine ja ülemine kõrgus sentimeetrites, rohustu üldkatvus (%) ning sammalde üldkatvus (%). Alumine kõrgus tähendab suurema osa rohustu lehtede kõrgust, ülemine kõrgus aga ruudul kasvavate kõige kõrgemate taimede maksimaalset kõrgust sentimeetrites. Töö hõlbustamiseks kasutatakse valmis trükitud blankette, kuhu saab märkida 2–4 ruudu andmed samale lehele (lisatud aruandele eraldi failidena).

Ruuduseire fotod on tehtud enamasti ruudu nurkadest teatavas suunas, need on faili nimedes vastavalt tähistatud. Fotofaili nimes on kõigepealt märgitud seire liik (ruudud, seisundi), seejärel seireala nimi ja foto suund.

Lisatud on ka püsiseirealade kaardid (eelmistest seirekordadest), kus on kirjas püsiruudu nurkade tähised – need aitavad seireala uuesti leida täpsemalt, kui koordinaatide abil.

Iga ruuduseire ala kohta arvutati ka töödeldud parameetrid:

SPETOT – liikide koguarv seireala ruutudes

SPARTX – liikide maksimumarv 1x1 m prooviruudul

MEAN – keskmine liikide arv 1x1 m prooviruutudel

STD – 1x1 m prooviruutude keskmise liigirikkuse standardhälve

INDIFQ – indikaatorliikide arv põhiseireruudus

DIV – Simpsoni indeks

PERCHAR – indikaatorliikide protsentuaalne leidumine põhiseireruudus

ANN/PER – ühe- ja mitmeaastaste taimeliikide arvu suhe põhiseireruudus.

1.2. Loopealsete ruuduseire metoodika

Algselt oli loopealsete seire püsialasid 20. Need olid spetsiaalselt välja valitud väga ilusad ja võimalikult eri tüüpi taimekooslusega loopealsed, mida kirjeldati iga 4- 5 aasta tagant. Mõned püsiseirealad on tänaseks hävinud, mõned ebaõnnestunult valitud alad on hüljatud. Viimastel aastatel on nende püsiseirealade väikeseskaalalist liigirikkust registreeritud igal aastal kahel alal. Loodude ruuduseire senini kasutusel olevad püsialad on: Koguva, Atla, Paadla, Või, Hanila, Sarve, Keila- Paldiski, Kaliküla, Ura, Kõruse, Lõu, Mihkli, Vääna- Keila- Joa ja Ridala.

Lookoosluste kõrge liigirikkuse dünaamika jälgimiseks registreeritakse püsivaatlusalal soontaimede väikeseskaalaline liigirikkus kümnel 1 × 1 m suurusel proovipinnal (kasutatakse nn. Hult- Sernander- Du Rietz viiepallilist kombineeritud katvuse- ohtuse skaalat). Ruuduseirealal viiakse täiendavalt läbi ka seisundiseire protseduurid.

Lisa 1. Lähteülesanne pärisaruniitude seireks 1999

Seiremeetod: Liikide esinemissagedus prooviruudul: igal seirealal valitakse 50*50 meetri suurusel põhiseireruudul pisteliselt 20 1*1 meetri suurust prooviruutu, mis jagatakse 4 võrdseks allruuduks. Põhiseireruut tähistatakse looduses (DPGS-I abil ja/või püsitähistusega).

Seiraja kohustub koguma ja esitama kõidetud aruandena kahes eksemplaris ning disketil (v.a. p.6) järgmised andmed:

1. sissejuhatav sõnaline aruanne tehtud töödest;
2. soontaimeliikide nimekirjad kõikides 0,25 m² suurustes allruutes koos ohtrushinnanguga;
3. rohurinde keskmine kõrgus;
4. põhiseireruudu puurinde (kõrgem kui 4m) katvus ja liigiline koosseis;
5. maakasutuse intensiivsus;
6. fotod seireala üldvaatega;
7. põhiseireruudu asukoht kaardil mõõtkavaga 1: 10 000 ja ala skeem mõõtkavas 1: 1000. Skeemile tuleb kanda fotode tegemise võttenurk ja asukoht, samuti tähised maastikul, mis hõlbustavad ruudu ülesleidmist;
8. töödeldud parameetrid:
  - SPETOT liikide koguarv (kõik allruudud kokku);
  - SPARTX liikide maksimumarv 1*1 m prooviruudul;
  - MEAN 1*1 m prooviruutude keskmine liigirikkus;
  - STD 1*1 m prooviruutude keskmise liigirikkuse standardhälve (lisa2);
  - INDIFQ indikaatorliikide arv põhiseireruudus;
  - DIV Simpsoni indeks (lisa 2);
  - PERCHAR karakterliikide protsentuaalne esinemine põhiseireruudus (lisa 3);
  - ANN/PER ühe- ja mitmeaastaste taimeliikide arvu suhe põhiseireruudus.
9. töödeldud parameetrid sama seirejaama eelmis(t)e vaatlus(t)e kohta, kusjuures kui andmed pole võrreldavad, tähistatakse indeks tärniga ja lisatakse seletuskiri, kus on toodud parameetri arvutamise lähteandmed (mitme ruudu kohta, kui suurte ruutude kohta jmt.).

Seire koordinaator

Seiraja

.....aprill, 1999.

Lisa 2. Simpsoni indeksi, keskmise liigirikkuse ja standardhälbe arvutamine

Puisniitude ruuduseire lepingu lisa aastast 1999

1. Simpsoni indeks: $1/\sum (p_i^2)$,

kus p_i on liigi i esinemissagedus ruutudes, mis leitakse, jagades liigi i esinemissageduse kõikide liikide esinemissageduse summaga.

Näide: olgu seirealal eraldatud 20 ruutu $1*1$ m ja seega 80 allruutu pindalaga $0,25$ m². Liik Ak.an. esineb 40 allruudul, liigid Ar.an., At.an. ja Am.an vastavalt 20, 20 ja 10 allruudul.

	X_i	p_i	p_i^2
Am.an.	10	0.1	0.01
At.an.	20	0.2	0.04
Ar.an.	20	0.2	0.04
Ak.an	40	0.4	0.16
summa	90	0,9	0.25
1/sum			4

$$\text{Simpsoni indeks} = 1/\sum(0,01+0,04+0,04+0,16) = 1/0,25 = 4$$

---

2. **Keskmine liigirikkus** on ruutude liigirikkuste aritmeetiline keskmine:

$$\sum(X_i)/n$$

Standardhälbe valem :

$$[(\sum(X_i^2))-(\sum(X_i))^2/n]/(n-1)$$

X_i on liigirikkus ruudus i , n on ruutude arv.

Lisa 3. Puisniitude ruuduseire indikaatorliigid (1999. aasta seirelepingu lisa)

B4 - Dry fresh grasslands			
B43A - Boreo-nemoral grasslands			
Type group: Boreo-nemoral grasslands			
2.1.4. Pärisaruniitude tüübirühm lubja- e. liigirikkad pärisaruniidud			
2.1.3. Paluniitude tüübirühm lubja- e. liigivaesed niidud			
Type group: Boreal grasslands			
	Vascular plants:	Soontaimed	
	Achillea millefolium	harilik raudrohi	
	Achillea ptarmica	võsa-raudrohi	
	Aegopodium podagraria	naat	
	Agrostis canina	soo-kastehein	
	Agrostis tenuis	harilik kastehein	
	Alchemilla vulgaris coll.	harilik kortsleht	
	Allium schoenoprasum	metslauk	
	Alnus glutinosa	sanglepp	
	Alnus incana	hall lepp	
	Anacamptis pyramidalis	püramiidjas koerakäpp	
	Anthoxanthum odoratum	lõhnav maarjahein	
	Betula pendula	arukask	
	Betula pubescens	sookask	
	Briza media	keskmine värihein	
	Campanula patula	harilik kellukas	
	Campanula rotundifolia	ümaralehine kellukas	
	Carex caryophylla	kevadtarn	
	Carex cespitosa	mätastarn	
	Carex flacca	vesihaljas tarn	
	Carex hirta	karvane tarn	
	Carex montana	mägitarn	
	Carex nigra	harilik tarn	
	Carex ornithopoda	varvastarn	
	Carex pallescens	kahkjastarn	
	Carex panicea	hirsstarn	
	Carex pilulifera	põngastarn	
	Carex tomentosa	villtarn	
	Carum carvi	harilik köömen	
	Centaurea jacea	arujumikas	
	Centaurea phrygia	narmasjumikas	
	Cnidium dubium	niit-kõrveköömen	
	Convallaria majalis	maikelluke	
	Corylus avellana	harilik sarapuu	
	Crataegus spp.	viirpuud	
	Cynosurus cristatus	sugapea	
	Dactylis glomerata	kerahein	
	Deschampsia caespitosa	luht-kastevars	

	<i>Deschampsia flexuosa</i>	võnk-kastevars	
	<i>Dianthus deltoides</i>	nurmelk	
	<i>Dianthus superbus</i>	aasnelk	
	<i>Festuca ovina</i>	lamba-aruhein	
	<i>Festuca rubra</i>	punane aruhein	
	<i>Filipendula ulmaria</i>	angervaks	
	<i>Filipendula vulgaris</i>	angerpist	
	<i>Frangula alnus</i>	paakspuu	
	<i>Fraxinus excelsior</i>	harilik saar	
	<i>Galium boreale</i>	värvmadar	
	<i>Galium mollugo</i>	pehme madar	
	<i>Galium uliginosum</i>	lodumadar	
	<i>Galium verum</i>	hobumadar	
	<i>Gentiana amarella</i>	mõru emajuur	
	<i>Geum rivale</i>	ojamõõl	
	<i>Gymnadenia conopsea</i>	harilik käoraamat	
	<i>Helictotrichon pratense</i>	arukaerand	
	<i>Inula salicina</i>	pajuvaak	
	<i>Juncus conglomeratus</i>	keraluga	
	<i>Juncus filiformis</i>	niitluga	
	<i>Juniperus communis</i>	kadakas	
	<i>Lathyrus pratensis</i>	aas-seahernes	
	<i>Lathyrus vernus</i>	kevadine seahernes	
	<i>Leontodon autumnalis</i>	sügisene seanupp	
	<i>Leucanthemum vulgare</i>	härjasilm	
	<i>Lotus corniculatus</i>	harilik nõiahammas	
	<i>Luzula multiflora</i>	mitmeõieline piiphein	
	<i>Medicago falcata</i>	sirplutsern	
	<i>Medicago lupulina</i>	humallutsern	
	<i>Melampyrum nemorosum</i>	harilik härghein	
	<i>Mentha arvensis</i>	põldmünt	
	<i>Molinia coerulea</i>	sinihelmikas	
	<i>Nardus stricta</i>	jusshein	
	<i>Ophioglossum vulgatum</i>	maokeel	
	<i>Ophrys insectifera</i>	kärbesõis	
	<i>Padus avium</i>	harilik toomingas	
	<i>Paris quadrifolia</i>	ussilakk	
	<i>Phleum pratense</i>	mugultimut	
	<i>Picea abies</i>	kuusk	
	<i>Pimpinella saxifraga</i>	harilik näär	
	<i>Pinus sylvestris</i>	mänd	
	<i>Plantago lanceolata</i>	süstlehine teeleht	
	<i>Poa angustifolia</i>	ahtalehine nurmikas	
	<i>Poa compressa</i>	lapik nurmikas	
	<i>Polygonatum multiflorum</i>	mitmeõieline kuutõverohti	
	<i>Populus tremula</i>	harilik haab	
	<i>Potentilla anserina</i>	hanijalg	
	<i>Potentilla erecta</i>	tedremaran	

Potentilla reptans	roomav maran		
Quercus robur	harilik tamm		
Ranunculus acris	kibe tulikas		
Ranunculus repens	roomav tulikas		
Rhamnus cathartica	türnpuu		
Rosa spp.	kibuvitsad		
Salix spp.	pajud		
Scorzonera humilis	madal mustjuur		
Sesleria coerulea	lubikas		
Taraxacum spp.	võilill		
Trifolium arvense	kassiristik		
Trifolium medium	keskmine ristik		
Trifolium montanum	mägiristik		
Trifolium pratense	aasristik		
Trifolium repens	valge ristik		
Viburnum opulus	lodjapuu		
Vicia cracca	harilik hiirehernes		
Viola mirabilis	imekannike		

Lisa 4. Puisnitude ruuduseirel kasutusel olev ankeet aastast 2014. (T. Kukk)

Liik	1	2	3	4		1	2	3	4
Üldkatvus					Luzula pilosa				
Alumine kõrgus					Medicago lupulina				
Ülemine kõrgus					Melampyrum nemorosum				
Sambla üldkatvus					Melampyrum pratense				
Acer platanoides					Melica nutans				
Achillea millefolium					Mercurialis perennis				
Aegopodium podagraria					Ophioglossum vulgatum				
Agrostis capillaris					Origanum vulgare				
Agrostis stolonifera					Paris quadrifolia				
Alchemilla vulgaris					Picea abies				
Allium oleraceum					Pimpinella saxifraga				
Anemone nemorosa					Plantago lanceolata				
Angelica sylvestris					Plantago media				
Anthriscus sylvestris					Platanthera sp.				
Arabis hirsuta					Poa angustifolia				
Asperula tinctoria					Populus tremula				
Betula pubescens					Potentilla erecta				
Brachypodium pinnatum					Primula veris				
Briza media					Prunella vulgaris				
Campanula glomerata					Pyrola rotundifolia				
Campanula persicifolia					Quercus robur				
Campanula rotundifolia					Ranunculus acris				
Carex capillaris					Rhamnus cathartica				
Carex caryophylla					Ribes alpinum				
Carex digitata					Rubus saxatilis				
Carex flacca					Rumex acetosa				
Carex ornithopoda					Scorzonera humilis				
Carex panicea					Serratula tinctoria				
Centaurea jacea					Sesleria caerulea				
Cerastium holosteoides					Silene nutans				
Cirsium acaule					Solidago virgaurea				
Clinopodium vulgare					Sorbus aucuparia				
Convallaria majalis					Succisa pratensis				
Corylus avellana					Tilia cordata				
Dactylis glomerata					Trifolium montanum				
Deschampsia cespitosa					Veronica chamaedrys				
Festuca arundinacea					Veronica officinalis				
Festuca ovina					Viburnum opulus				
Festuca pratensis					Vicia sepium				
Festuca rubra					Viola mirabilis				
Filipendula vulgaris					Viola riviniana				
Fragaria vesca									
Fraxinus exelsior									
Galium boreale									
Galium verum									
Geranium sanguineum									
Geranium sylvaticum									
Geum rivale									
Helianthemum nummularium									
Helictotrichon pubescens									
Helictotrichon pratensis									
Hepatica nobilis									
Heracleum sibiricum									
Hypericum maculatum									
Inula salicina									
Lathyrus pratensis									
Lathyrus vernus									
Leucanthemum vulgare									
Linum cathartica									
Luzula multiflora									